

Kovács János

1846—1905.

Elment. S nem is fog visszatérni. A ki utazni annyira szeretett, az örökkévaló vizekre evezett át.

Maga után hagyja emlékét, mint az ifjúság nevelője, mint családtya és mint közhasznú ember. Keresztúri és kolozsvári tanintézeteinkben növekedve fel, erős nemzeti érzésben fejlődik s elbeszélő hajlamtól vezéreltetve tárgyát a történelmet választva, a nemzeti hősök cultusát lelkesülő lelke az ifjúság fogékony szívében kolozsvári főiskolánkban három évtizen keresztül kiváló sikerrel ápolja, s egészen boldogságát találta benne, mikor több mint egy évtizen át ez intézet ifjúságának igazgatója is volt. Családjának igazi gondos atyja, ki gyermekeinek igyekszik a legjobb nevelést adni és sorsukat a lehető legjobb módon biztosítani. Nagy kegyelettel viseltetik apósa, Kriza püspök iránt és fáradtsága sokat tett abban, hogy az elhunyt költőnek szülőházát emléktáblával jelölték meg, mely ünnepélyről „Kriza-album“ ezimen külön könyvet is adott ki.

Előszeretettel vesz részt társulati ülésekben, különösen a nemzeti szabadság ünnepait rendező márt. 15-iki bizottság és az 1848/49-iki szabadságharcz emlékeit fentartó ereklye-múzeum egylet gyűlésein, hol sok lelkes hazafias szónoklatot mondott. Az ilyenekre mindig készen állt. Társadalmi érintkezéseiben kereste a barátságot, kereste annyira, hogy mindenkinek legjobb barátja akart lenni . . .

Az élet mozgás és ez nála szószerinti értelemben igaz volt.

Sokat járt, kelt; szünetidőken beúta az országot; Angliát is, a mikor Londonban tanult. De szerelme tárgya, beszédének kifogyhatatlan forrása az a két útazás volt, melyeket Angliába (1881) és Ámerikába (1882) mint a magyar unitárius egyház küldötte tett, s mindenek felett ámerikai útazása. Az angol és magyar érintkezést tartotta szemé előtt irodalmi munkásságában is s folyóiratunkban különösen Paget Jánosról, a Magyarországra települt angol nemesről terjedelmes életrajzot irt. Hogy hat hónapon keresztül útazhatott Ámerika Egyesült Államaiban, hogy járhatott Washington városában s Bostontól Chicagoig ismertető előadásokat tarthattott a magyar unitárius egyháztól és a magyar nemzettől, hogy buzgalmának egy párezer dollár anyagi eredménye is volt — erről és útazása körülményeiről, részleteiről, az ámerikai életről, szokásokról ő mindig szivesen beszélt. És szivesen jegyezzük fel ezt mi is az ő emlékezetébe; elismeréssel azt a hivatottságot, melylyel ő hajlamainál fogva a vallás- és nemzetközi érintkezés kiszélesítésére, angol és ámerikai barátaink számának szaporítására annyira alkalmas volt, és hogy azután is erre minden kínálkozó körülményt fölhasznált s az angol nyelvnek ismeretét, az egyetemen és főiskolánkban tanítva, terjesztette és ezzel is e célét segítette elő; és elismeréssel azt a teljes vallási meggyőződést, mely mind e buzgalmán megglátszott s melylyel egyházához itthon és útjaiban mindig melegen és önérzetesen ragaszkodott.

Mik nevét őrizni fogják.

PÉTERFI DÉNES.

Gyöngymondatok.

(Ujkori írótól.)

Idő. Időjárás.

Az idő olyan, mint a vendéglős, ki a távozó kezén lágyan szorít, de — mintha repülni akarna — tárt karokkal fogja fel az érkezőt. *Shakespere.*

Nem látok egyebet hareznál, — nem hallok egyebet az idő mérhetlen rohamánál, mely tovaszángulva kiáltja: haladjatok! *Lamartine.*

Két tolvaj a jövő s mult, inceskednek veled,
Hogy szépszerint magukra vonják figyelmedet;
S míg jobbra-balra nézesz, ellopják hirtelen
A szép virágot, melyet eléd tett a jelen. *Petőfi.*

Az idő nem engedi magát meglánczoltatni sem a forradalmárok vérpadához, sem a győzelmi dicsőség szekéréhez; eltöri egyiket, mint a másikat; nem ülepedik meg a bűn látására; nem áll meg soká bámulni a dicsőséget: szolgál ezekre, s odább szalad. *Chateaubriand.*

Isten a multat nem módosíthatja, de a jövőt megváltoztathatja. *Id. Dumas Sándor.*

Az idő mindig jó, mint annak teremtője, az Isten; de az ember a jó időt rosszul használja fel. Tegyétek jókká az embereket, s az idő is jó lesz. *Petrárka.*

Szokás panaszolni az idő vesztését, de elhallgatva az azt okozó hibát. Az is elveszítettnek mondható, a mi nem arra használtatik, a mire adatott. *Petrárka.*

A nagy gyönyörök az órákat perezekké változtathatják; de a bölcssek mestersége a perezeket órákká teneti. *Fountainelle.*